

កម្រងសៀវភៅគតិបណ្ឌិតតំបន់បូព៌ា

东方智慧丛书

និពន្ធនាយក: ចាំង វីនហួយ លីវ ជីឈាង

主编: 汤文辉 刘志强

ទីប្រឹក្សា: ហ្សាំង ប៉ៅឈុន

学术顾问: 张葆全

ភាសាចិន - ខ្មែរ

汉 柬 对 照

ការបកប្រែសម្រាប់លោកនរោត្តម យាន

元曲选译

អ្នករៀបរៀងភាសាចិន: វ៉ាំង យាន

选释: 王燕

ពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់: ហ្សាំង ប៉ៅឈុន

中文审读: 张葆全

បកប្រែដោយ: លូ យូហ្វៃ

翻译: 罗宇菲

ពិនិត្យនិងកែសម្រួលដោយ: ជិន សុធា

柬埔寨语审读: 秦硕

គូររូបភាពដោយ: លី ជិនយីង

绘图: 李贞莹

កម្រងសៀវភៅគតិបណ្ឌិតតំបន់បូព៌ា

东方智慧丛书

និពន្ធនាយក: ចាំង វីនហួយ លីវ ជីឈាង

主编: 汤文辉 刘志强

ទីប្រឹក្សា: ហ្សាំង ប៉ៅឈុន

学术顾问: 张葆全

ភាសាចិន - ខ្មែរ

汉柬对照

ការបកប្រែសម្រាប់លោកនរោត្តម យាន

元曲选译

អ្នករៀបរៀងភាសាចិន: វ៉ាន យាន

选释: 王燕

ពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់: ហ្សាំង ប៉ៅឈុន

中文审读: 张葆全

បកប្រែដោយ: លូ យូហ្វៃ

翻译: 罗宇菲

ពិនិត្យនិងកែសម្រួលដោយ: ជិន សុធា

柬埔寨语审读: 秦硕

គូររូបភាពដោយ: លី ជិនយីង

绘图: 李贞莹

© 2018 by Guangxi Normal University Press.

All rights reserved.

图书在版编目 (CIP) 数据

元曲选译：汉柬对照 / 王燕选释；罗宇菲译；李贞莹
绘. —桂林：广西师范大学出版社，2018.9

(东方智慧丛书 / 汤文辉等主编)

ISBN 978-7-5598-0584-3

I. ①元… II. ①王… ②罗… ③李… III. ①元曲—
译文—汉语、柬埔寨语 IV. ①I222.9

中国版本图书馆 CIP 数据核字 (2018) 第 002719 号

广西师范大学出版社出版发行

(广西桂林市五里店路 9 号 邮政编码: 541004)
网址: <http://www.bbtpress.com>

出版人: 张艺兵

全国新华书店经销

广西广大印务有限责任公司印刷

(桂林市临桂区秧塘工业园西城大道北侧广西师范大学出版社集团
有限公司创意产业园内 邮政编码: 541100)

开本: 880 mm × 1 240 mm 1/32

印张: 8.75 字数: 138 千字 图: 60 幅

2018 年 9 月第 1 版 2018 年 9 月第 1 次印刷

定价: 72.00 元

如发现印装质量问题, 影响阅读, 请与出版社发行部门联系调换。

东方智慧丛书

学术顾问: 张葆全
主 编: 汤文辉 刘志强

编辑委员会:
主 任: 虞劲松 郭玉贤
委 员: 才学娟 王 专
王 燕 杨远义
陈丕武 施 萍
梁嗣辰 梁鑫磊

翻译委员会:
主 任: 黎巧萍 刘志强
覃秀红
委 员: 王海玲 吴思远
张 蔚 沈 菲
欧江玲 徐明月
谈 笑 陶 红
黄兴球 覃海伦
韩艳妍

美术委员会:
主 任: 柒万里 尹 红
委 员: 卫阳虹 王雪峰
吕 鹏 刘 荣
关瑞琳 郑振铭
俞 崧 陶朝来
黄建福 蓝学会
戴孟云

កម្រងសៀវភៅគតិបណ្ឌិតតំបន់បូព៌ា

ទីប្រឹក្សា: ហ្សាំង បៅឈុន
និពន្ធនាយក: ថាំង វីនហូយ លីវ ជីឈាង

គណៈកម្មការនិពន្ធ:
ប្រធាន: យូ ជិនសុង កូ យក់ស៊ាន
សមាជិក: ឆៃ សៀជាន រ៉ុង ជាន់
រ៉ុង យាន យ៉ាង យ៉នយី
ឆេន ភីអ៊ូ ស៊ី ភីង
លាំង ស៊ីឆេន លាំង ស៊ីនឡី

គណៈកម្មការបកប្រែ:
ប្រធាន: លី ឆោភីង លីវ ជីឈាង
ឈិន ស៊ាវហុង
សមាជិក: រ៉ុង ហៃលីង អ៊ូ ស៊ីយ៉ន
ហ្សាំង វៃ សីន ហ្វៃ
អូ ជាំងលីង ស៊ូ មីងយៀ
ថាន សាវ ថោ ហុង
ហុង ហោងឈាវ ឈិន ហៃលុន
ហាន យានយាន

គណៈកម្មការរចនា:
ប្រធាន: ឈី វ៉ានលី យីន ហុង
សមាជិក: វៃ យ៉ាងហុង រ៉ុង សូយហ្វីង
រូ ភីង លីវ យុង
ក្វាន់ រុលីន ឆីង ឆីនមីង
យូ សុង ថោ ចាវឡៃ
ហុង ជានហូ ឡាន សៀហូយ
តៃ មីងយូន

总 序

文化交流对人类社会的存在与发展至关重要。季羨林先生曾指出，文化交流是推动人类社会前进的主要动力之一，文化一旦产生，就必然交流，这种交流是任何力量也阻挡不住的。由于文化交流，世界各民族的文化才能互相补充，共同发展，才能形成今天世界上万紫千红的文化繁荣现象。^[1]

中国与东盟国家的文化交流亦然，并且具有得天独厚的优势。首先，中国与东盟许多国家地理相接，山水相连，不少民族之间普遍存在着跨居、通婚现象，这为文化交流奠定了良好的地理与人文基础。其次，古代中国与世界其他国家建立起的“海上丝绸之路”为中国与东盟国家的经济、文化交流创造了有利的交通条件。

中国与东盟诸多使用不同语言文字的民族进行思想与文化对话，

[1]季羨林：《文化的冲突与融合·序》，载张岱年、汤一介等《文化的冲突与融合》，北京大学出版社，1997年，第2页。

自然离不开翻译。翻译活动一般又分为口译和笔译两类。有史记载的中国与东盟之间的口译活动可以追溯至西周时期，但笔译活动则出现在明代，至今已逾五百年的历史。

在过去五百年的历史长河中，东盟国家大量地译介了中国的文化作品，其中不少已经融入到本国的文化中去。中国译介东盟国家的作品也不在少数。以文字为载体的相互译介活动，更利于文化的传承与发展，把中国与东盟国家的文化交流推上了更高的层次。

2013年9月，国务院总理李克强在广西南宁举行的第十届中国—东盟博览会开幕式上发表主旨演讲时指出，中国与东盟携手开创了合作的“黄金十年”。他呼吁中国与东盟百尺竿头更进一步，创造新的“钻石十年”。2013年10月，习近平总书记在周边外交工作座谈会上强调要对外介绍好我国的内外方针政策，讲好中国故事，传播好中国声音，把中国梦同周边各国人民过上美好生活的愿望、同地区发展前景对接起来，让命运共同体意识在周边国家落地生根。于是，把中华文化的经典译介至东盟国家，不仅具有重要的历史意义，同时还蕴含着浓厚的时代气息。

所谓交流，自然包括“迎来送往”，《礼记》有言：“往而不来，非礼也；来而不往，亦非礼也。”中国与东盟国家一样，既翻译和引进外国的优秀文化，同时也把本国文化的精髓部分推介出去。作为中国最具人文思想的出版社之一——广西师范大学出版社构想了《东方智慧丛书》，并付诸实践，不仅是中国翻译学界、人文学界的大事，更是中国与东盟进行良好沟通、增进相互了解的必然选择。广东外语外贸大学和广西民族大学作为翻译工作的主要承担方，都是国家外语非通用语种本科人才培养基地，拥有东盟语言文字的翻译优势。三个单位的合作将能够擦出更多的火花，向东盟国家更好地传播中华文化。

联合国教科文组织的官员认为，“文化交流是新的全球化现象”。^[1]
我们希望顺应这一历史潮流与时代趋势，做一点力所能及的事。
是为序。

刘志强

2015年1月25日

[1]《联合国教科文组织文化政策与跨文化对话司司长卡特瑞娜·斯泰诺的致辞》，载《世界文化的东亚视角》，北京大学出版社，2004年，第3页。

 បុព្វកថា

ការផ្លាស់ប្តូរវប្បធម៌មានសារៈសំខាន់ក្នុងអត្តិភាពនិងការវិវត្តនៃសង្គមមនុស្ស។ លោកសាស្ត្រាចារ្យ ជី ស៊ានលីន ធ្លាប់កត់សម្គាល់ថា ការផ្លាស់ប្តូរវប្បធម៌ជាកម្លាំងចលករដ៏សំខាន់មួយសម្រាប់ជំរុញឱ្យសង្គមមនុស្សបោះជំហានទៅមុខ។ អោយតែមានវប្បធម៌កើតឡើង ប្រាកដមានការផ្លាស់ប្តូររវាងគ្នានឹងគ្នាជាពុំខាន គ្មានកម្លាំងអ្វីមួយ អាចរារាំងនូវការផ្លាស់ប្តូរបែបនេះឈ្នះបានទេ។ ព្រោះតែមានការផ្លាស់ប្តូរគ្នាទៅវិញទៅមកនេះ ទើបវប្បធម៌នៃគ្រប់ជាតិសាសន៍ក្នុងលោក អាចជួយបំពេញបន្ថែមគ្នា រីកចម្រើនរួមគ្នា និងមានវិបុលភាពនៃវប្បធម៌ដ៏សម្បូរបែបក្នុងលោកនាសព្វថ្ងៃនេះ។^[1]

ការផ្លាស់ប្តូរវប្បធម៌រវាងចិននិងបណ្តាប្រទេសអាស៊ានក៏ដូចគ្នាដែរ ហើយក៏មានលក្ខខណ្ឌអំណោយផលពិសេសថែមទៀតផង។ ទីមួយ៖ ចិននិងប្រទេសមួយចំនួននៃអាស៊ានមានព្រំដែនជាប់គ្នា។ ការធ្វើចំណាកស្រុក តាំងទីលំនៅនិងការ

[1] ជី ស៊ានលីន៖ បុព្វកថានៃសៀវភៅ ការប៉ះទង្គិចនិងចុះសម្រុងគ្នានៃវប្បធម៌ បោះពុម្ពដោយគ្រឹះស្ថានបោះពុម្ពផ្សាយសកលវិទ្យាល័យប៉េកាំង ឆ្នាំ១៩៩៧ ទំព័រទី២ ។

ភ្ជាប់ចំណងសាច់ញាតិ រៀបអាពាហ៍ពិពាហ៍រវាងជនជាតិមួយចំនួន ជាមូលដ្ឋាន គ្រឹះខាងភូមិសាស្ត្រនិងមនុស្សសាស្ត្រដ៏ល្អប្រសើរសម្រាប់ការផ្លាស់ប្តូរវប្បធម៌។ ទី ពីរ៖ វិចិត្រសមុទ្រ ដែលបង្កើតឡើងដោយប្រទេសចិននិងបណ្តាប្រទេសផ្សេង ៗទៀតតាំងពីដើមមកបានផ្តល់នូវផ្លូវចរាចរណ៍ដ៏មានសារៈប្រយោជន៍មួយក្នុងការ ផ្លាស់ប្តូរសេដ្ឋកិច្ចនិងវប្បធម៌រវាងចិននិងបណ្តាប្រទេសអាស៊ាន។

ចិននិងអាស៊ាន បើកកិច្ចសន្ទនាខាងមនោគមវិជ្ជានិងវប្បធម៌ ដោយប្រើនូវ ភាសានិងតួអក្សរខុសប្លែកពីគ្នា មិនអាចចៀសផុតពីការបកប្រែនោះទេ។ ការបក ប្រែភាសាចែកចេញជាពីរប្រភេទ គឺការបកប្រែផ្ទាល់មាត់ និងការបកប្រែដោយ សំណេរ។ ប្រវត្តិបកប្រែផ្ទាល់មាត់រវាងចិននិងអាស៊ាន ដែលមានកត់ត្រាទុកក្នុង ឯកសារប្រវត្តិសាស្ត្រ បានចាប់ផ្តើមពីរាជវង្សស៊ីចូវមកម៉្លោះ ប៉ុន្តែការបកប្រែដោយ សំណេរវិញ ទើបតែចាប់មានកាលពីរាជវង្សម៉េងនេះដែលមានប្រវត្តិជាង ៥០០ ឆ្នាំ មកហើយ។ ក្នុងរយៈកាលជាង ៥០០ ឆ្នាំចុងក្រោយនេះ បណ្តាប្រទេសអាស៊ាន បានបកប្រែអក្សរសិល្ប៍ចិនជាច្រើន ហើយស្នាដៃទាំងនោះ បានប្រាបចូលក្នុង វប្បធម៌ជាតិនៃបណ្តាប្រជាជាតិអាស៊ាន។ ការបកប្រែស្នាដៃអក្សរសិល្ប៍អាស៊ាន ទៅជាភាសាចិន ក៏មានចំនួនមិនតិចដែរ។ ការបកប្រែទៅវិញទៅមកដោយមាន អក្សរជាភ្នាក់ងារអំណោយផលដល់ការស្នងបន្តជូនជូនយាយ និងការអភិវឌ្ឍវប្បធម៌ នេះ ជំរុញការផ្លាស់ប្តូរវប្បធម៌រវាងចិននិងអាស៊ានឱ្យឈានឡើងដល់កម្រិតកាន់ តែខ្ពស់មួយថែមទៀត។

នៅក្នុងពិធីបើកសម្ពោធពិព័រណ៍ចិន-អាស៊ានលើកទី១០ដែលរៀបចំធ្វើឡើង នៅទីក្រុងណាននិង ខេត្តក្វាងស៊ី ប្រទេសចិនកាលពីខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៣ លោកលី យើឈៀង នាយករដ្ឋមន្ត្រីចិនបានថ្លែងសុន្ទរកថាជាគន្លឹះថា៖ ចិននិងអាស៊ានព្រួត ដៃគ្នា បង្កើតឡើងនូវទស្សនវិស័យសម័យមាស។ គាត់អំពាវនាវឱ្យចិននិងអាស៊ាន បន្តខិតខំប្រឹងប្រែង រួមកម្លាំងកាយចិត្ត ដើម្បីឆ្ពោះទៅបង្កើតទស្សនវិស័យ សម័យ ត្បូងពេជ្រថ្មីមួយទៀត។ នៅក្នុងកិច្ចសន្ទនាគ្នាស្តីពីការងារនៃការបរទេសសម្រាប់ ប្រទេសនៅជុំវិញខ្លួន លោក ស៊ី ជិនភីង ប្រធានាធិបតីចិនបានសង្កត់ធ្ងន់ថាយើង

គួរតែយោសនាផ្សព្វផ្សាយនូវគោលនយោបាយផ្ទៃក្នុងនិងក្រៅប្រទេស ពិពណ៌នា អំពីចិនឱ្យគេបានដឹងឮ ផ្សព្វផ្សាយនូវទស្សនៈគំនិតចិនអោយរីកសព្វសាយ វេញ បញ្ចូលរវាងសុបិនចិននិងបំណងចង់បានជីវភាពល្អបវររបស់ប្រជាជននៃបណ្តា ប្រទេសនៅជុំវិញ វេញបញ្ចូលរវាងសុបិនចិននិងទស្សនវិស័យសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ ក្នុងតំបន់ ដើម្បីធ្វើឱ្យគំនិតសហគមន៍ជោគវាសនាតែមួយចាក់ឫសចូលក្នុងបណ្តា ប្រទេសនៅជុំវិញ។ ហេតុដូច្នោះ ការបកប្រែស្នាដៃដែលជាវណ្ណកម្មនៃវប្បធម៌ចិន ទៅជាភាសាអាស៊ាន មិនគ្រាន់តែមានអត្ថន័យជាប្រវត្តិសាស្ត្រដ៏សំខាន់ប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំងបង្កប់នូវលក្ខណៈពិសេសនាសម័យបច្ចុប្បន្ននេះទៀតផង។

ទាក់ទងនឹងការផ្លាស់ប្តូរ រួមបញ្ចូលទាំងការទៅមករាប់រកគ្នា ក្នុងគម្ពីរលើដី មានឃ្លាមួយពោលថា "ការទៅមិនមក ពុំគួរសមទេ ការមកមិនទៅ ក៏ពុំគួរសម ដែរ"។ ចិនក៏ដូចបណ្តាប្រទេសនៃអាស៊ានដែរ បានធ្វើការបកប្រែនិងនាំចូមកនូវ វប្បធម៌នៃអរិយប្រទេសផង ផ្សព្វផ្សាយនូវវប្បធម៌ពិសេសនិងសំខាន់របស់ខ្លួនឯង សម្រាប់ឱ្យគេស្គាល់និងយល់ដឹងផង។ គ្រឹះស្ថានបោះពុម្ពផ្សាយសកលវិទ្យាល័យ គរុកោសល្យខេត្តក្វាងស៊ី ដែលជាគ្រឹះស្ថានបោះពុម្ពផ្សាយប្រកបដោយផ្នត់គំនិត មនុស្សសាស្ត្រជាងគេមួយក្នុងប្រទេសចិន បានផ្តួចផ្តើមនូវគំនិតរៀបរៀងចងក្រង កម្រងសៀវភៅវប្បធម៌ចិនសម្រាប់អាស៊ាន ហើយចាប់អនុវត្តភ្លាមៗ ដែលនេះមិន ត្រឹមតែជាកិច្ចការធំមួយ ក្នុងមជ្ឈដ្ឋានបកប្រែចិន និងមជ្ឈដ្ឋានមនុស្សសាស្ត្រចិន ប៉ុណ្ណោះ ថែមទាំងជាជម្រើសមិនអាចបោះបង់បាន សំរាប់ទំនាក់ទំនងល្អប្រសើរ រវាងចិននិងអាស៊ាន ដើម្បីជំរុញឱ្យមានទំនាក់ទំនងល្អនឹងគ្នា កាន់តែយល់ដឹងគ្នា និងបង្កើនចំណងមិត្តភាពរវាងគ្នា។ សកលវិទ្យាល័យជនជាតិក្វាងស៊ី និងសកល វិទ្យាល័យភាសាបរទេសនិងពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិខេត្តក្វាងទុង ជាមូលដ្ឋានជាតិ សម្រាប់បណ្តុះបណ្តាលនិស្សិតបរិញ្ញាបត្រជំនាញភាសាបរទេស (ភាសាមិនប្រើជា សកល) ជាអ្នកទទួលបន្ទុកសំខាន់ក្នុងការបកប្រែលើកនេះ មានសមត្ថភាពលើស គេក្នុងការបកប្រែភាសាអាស៊ាន។ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការនៃភាគីទាំងបី ប្រាកដជា មានការប៉ះទង្គិចខាងផ្នត់គំនិតកាន់តែច្រើន ហើយផ្សព្វផ្សាយវប្បធម៌ចិនសម្រាប់

បណ្តាប្រទេសនៃអាស៊ានឱ្យកាន់តែច្រើនសម្បូរថែមទៀត។

មន្ត្រីអង្គការយូណេស្កូនៃអង្គការសហប្រជាជាតិកត់សម្គាល់ថា ការផ្លាស់ប្តូរ
វប្បធម៌ជាបាតុភូតសកលភារូបនីយកម្មដ៏ថ្មីមួយ។^[1] យើងខ្ញុំមានបំណងធ្វើទៅតាម
លទ្ធភាពខ្លួន ដោយស្របតាមទំនោរថ្មីនៃស្ថានការណ៍យុគសម័យនេះ។

ខ្ញុំសូមដាក់ជាបុព្វកថា។

លីវ ជីណាង

ថ្ងៃទី ២៥ ខែមករា ឆ្នាំ ២០១៥

[1] សុន្ទរកថារបស់ប្រធាននៃនាយកដ្ឋាននយោបាយវប្បធម៌និងឆ្លើយឆ្លងអន្តរវប្បធម៌នៃអង្គការយូណេស្កូ
ក្នុងសៀវភៅ ចក្ខុវិស័យអាស៊ីបូព៌ានៃវប្បធម៌លោក បោះពុម្ពដោយគ្រឹះស្ថានបោះពុម្ពផ្សាយសកលវិទ្យា
ល័យប៉េកាំង ឆ្នាំ២០០៤ ទំព័រទី៣។

前言

元曲是元代的代表性文学，中国古代文学史上历来都有“唐诗、宋词、元曲”的说法，它与唐诗、宋词并举，是中国诗体文学史上又一座艺术高峰。元曲创作题材广泛，揭露现实深刻，形式活泼，风格清新，语言通俗易懂，在思想内容和艺术成就上都体现出独有的特色，是我国古代文化宝库中不可缺少的宝贵遗产。

元曲的兴起与发展，并不是偶然的，它不仅与当时元朝蒙古贵族入主中原后形成的社会政治背景有着密切的联系，也是诗歌发展的内在规律及文学传统代代传承的必然结果。元朝疆域辽阔，城市经济繁荣，造成了市民阶层的壮大。市民阶层的思想意识和审美趣味为元曲的产生注入了新鲜的血液、提供了丰厚的土壤。再有元朝政府对汉族知识分子的严酷控制和打压，使得当时文人的生命观和价值观发生了巨大的变化。这种变化与当时的市民通俗文化相结合，就催生了具有通俗、直白、诙谐等艺术特点的元曲的出现。

广义的元曲包含两种不同的文学体裁，一种是“剧曲”，属于戏

剧的范畴，有唱曲、有说白、有故事、有表演，是一门综合艺术；一种是“散曲”，它是元代出现的新的诗歌体式，每一首都有独立的存在意义和欣赏价值。本书主要选录的是元代的散曲作品，兼录有几支具有代表性的剧曲。

散曲包括“小令”和“套数”两种主要形式。小令体制短小，通常只是一支独立的曲子。套数则由两首以上同一宫调的曲子相连而成，要求始终用一个韵。

散曲从形式上看和词很接近，但元曲与词不一样的地方是用韵更频繁，几乎句句用韵，不过平仄可以叶韵。词有词牌，曲也有曲牌，曲牌的格律定式比词更严密。每一曲牌的句式、字数、平仄等都有固定格式要求。虽有限定，但又可以灵活操作，比如允许在曲子中增加衬字，部分曲牌还可增句。所以读者可能会发现，同一个曲牌的两首作品有时字数不一样。这样既保证了曲调的基本腔调，又增加了语言的生动性，更自由灵活地表达思想内容。

“俗”，是元曲体现出来的优势，它比诗词更自由也更个性化，拓展了传统诗词的表现领域，体现了时代的创新。单从元曲的曲牌来看，如《叨叨令》、《普天乐》、《干荷叶》、《山坡羊》、《红绣鞋》等等，这些名称大多都比较俚俗，展现了元曲贴近生活的一面。元曲中描写爱情的作品也比历代诗词来得泼辣、大胆。这些都是元曲永葆其艺术魅力的原因所在。

在流传的过程中，元曲散佚了不少，现存的散曲作家作品，根据隋树森先生《全元散曲》的辑录，有姓名可考的作者两百余人，小令有三千八百多首，套曲四百多套。它们有落魄文士江湖沦落的哀叹、有天涯游子的羁旅思乡之愁、有知识分子的人文关怀、有山林隐逸的潇洒出世，还有大胆直白的爱情宣言、深切缠绵的闺中思怨……尽管在数量上与唐诗宋词相差很远，但其包含的题材内容并不逊于唐诗，

甚至比宋词更广泛深刻。

值得一提的还有在元曲兴起时代涌现的一批著名的元曲作家。有本色自然、爽朗犷放的关汉卿；有深思人生、意境高远、语言优美的马致远，他的《天净沙·秋思》被誉为“元人第一”；有被称作“曲中李杜”的乔吉和张可久，造诣深厚，文笔清丽；还有许许多多没有留下名字的前辈。他们用心书写，展现了元曲独特的人文内涵。

本书精选元曲 60 篇，大致按照作家年代顺序排列，精确释析，精心翻译，并配绘精美插图，为读者欣赏元曲提供一个优质读本。

❧ អារម្ភកថា ❧

ល្ខោនរជ្ជកាលយាន់គឺជាអក្សរសិល្ប៍ម្យ៉ាងដែលមានលក្ខណៈជាគំរូនារជ្ជកាលយាន់។ ក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រអក្សរសិល្ប៍នាសម័យបុរាណចិន គេតែងលើកឡើងថា “កំណាព្យរជ្ជកាលចាំង ចម្រៀងរជ្ជកាលសុង និងល្ខោនរជ្ជកាលយាន់” [1] ជាយូរណាស់មកហើយ។ ល្ខោនរជ្ជកាលយាន់នេះអាចធ្វើជាមួយនឹងកំណាព្យរជ្ជកាលចាំងនិងចម្រៀងរជ្ជកាលសុង គឺបង្ហាញថាវាក៏ជាកំពូលសិល្បៈមួយទៀតដែរក្នុងប្រវត្តិសាស្ត្រអក្សរសិល្ប៍បែបកំណាព្យចិន។ ប្រធានបទនៃល្ខោនរជ្ជកាលយាន់មានប្រភពដើមទូលំទូលាយ ហើយបានលាតត្រដាងពីស្ថានភាពបច្ចុប្បន្នយ៉ាងស៊ីជម្រៅ។ វាមានលំនាំរូសរាយនិងរចនាបថស្រស់ស្រាយព្រមទាំងប្រើពាក្យពេចន៍ដ៏ងាយស្រួលយល់។ វាក៏បានបង្ហាញពីលក្ខណៈប្លែកពិសេសទាំងអត្ថរសនិងសិល្បៈ ដែលជាកេរ្តិ៍ដ៏ណែលមិនអាចកាត់ថ្លៃបានក្នុងឃ្លាំងវប្បធម៌នាសម័យបុរាណ

[1]តាមពិតទៅ ចម្រៀងនិងល្ខោនហ្នឹងក៏ជាអក្សរសិល្ប៍បែបកំណាព្យដែរ ។ ក៏ប៉ុន្តែ កំណាព្យនារជ្ជកាលសុងតែងសម្រាប់សូត្រច្រៀង ល្ខោននារជ្ជកាលយាន់រួមមានល្ខោននិងបទកំណាព្យផង។ (អ្នកបកប្រែ)

ចិន។ ការផ្សព្វផ្សាយឡើងនិងការរីកចម្រើននៃល្ខោនរដ្ឋកាលយាន់មិនមែនជារឿង
ចៃដន្យនោះទេ។ វាមិនគ្រាន់តែជាប់ពាក់ព័ន្ធយ៉ាងជិតស្និទ្ធជាមួយនឹងមូលដ្ឋាន
នយោបាយសង្គម ដែលពេលនោះជនជាតិម៉ុងហ្គោលី^[1]បានចូលមកកាន់
កាប់ភូមិភាគកណ្តាលនៃប្រទេសចិននារដ្ឋកាលយាន់នេះប៉ុណ្ណោះទេ ថែមទាំង
ជាគន្លងអភិវឌ្ឍន៍ផ្ទាល់ខ្លួននៃកំណាព្យនេះ ព្រមទាំងជាលទ្ធផលចាំបាច់មិនអាច
ខ្វះបាននៃការស្នងបន្តរបស់អក្សរសិល្ប៍ប្រពៃណីទៀតផងដែរ។ រដ្ឋកាលយាន់
មានផ្ទៃដីធំទូលាយ សេដ្ឋកិច្ចក្នុងទីក្រុងមានសភាពរុងរឿង បណ្តាលឱ្យចំនួនវណ្ណៈ
អ្នកក្រុងបានកើនឡើងយ៉ាងខ្លាំង។ មនោគតិនិងការយល់ដឹងចំពោះសោភណ
ភាពរបស់វណ្ណៈអ្នកក្រុងបានបញ្ចូលឈាមស្រស់ ហើយបានផ្តល់នូវដីដីមាន
ដីជាតិដល់ការកើតឡើងនៃល្ខោនរដ្ឋកាលយាន់។ ម្យ៉ាងទៀត អ្នកកាន់អំណាចនៃ
រដ្ឋកាលយាន់បានកាន់កាប់ និងបង្ក្រាបយ៉ាងយោរយៅទៅលើអ្នកប្រាជ្ញជនជាតិ
ហាន^[2] បណ្តាលឱ្យទស្សនៈចំពោះជីវិតនិងតម្លៃរបស់អ្នកប្រាជ្ញនាពេលនោះបានប្រែ
ប្រួលយ៉ាងខ្លាំង។ ការប្រែប្រួលបែបនេះបានគូបផ្សំជាមួយនឹងវប្បធម៌សាមញ្ញមួយ
ក្នុងវណ្ណៈក្រុងនាពេលនោះ បានជំរុញដល់ការបង្កើតល្ខោនរដ្ឋកាលយាន់ដែល
មានលក្ខណៈសិល្បៈដ៏សាមញ្ញ ត្រង់ៗ និងគួរឱ្យអស់សំណើចនេះឯង។ ល្ខោន
រដ្ឋកាលយាន់ក្នុងន័យទូលាយ រួមមានទម្រង់អក្សរសិល្ប៍ពីរយ៉ាង។ មួយគឺ "ជួយ
ឈូយ(ហ៊ី)" វាស្ថិតក្នុងក្របខ័ណ្ឌល្ខោន ដែលមានច្រៀងផង មានការនិយាយ
ផង មានរឿងផង និងមានការសម្តែងផង ពោលគឺជាទម្រង់សិល្បៈដ៏មានលក្ខណៈ
ចំរុះម្យ៉ាង។ មួយទៀតគឺជា "សាន់ឈូយ" វាជាទម្រង់កំណាព្យដ៏ថ្មីស្រឡាង
មួយដែលបង្កើតឡើងនារដ្ឋកាលយាន់ បទនីមួយៗសុទ្ធតែមានអត្ថិភាពនិង
តម្លៃឯកឯង។ សៀវភៅនេះសំខាន់គឺសម្រាប់យកស្នាដៃ "សាន់ឈូយ" នា

[1]រដ្ឋកាលយាន់នាសម័យបុរាណចិនគឺត្រូវកាន់កាប់ដោយជនជាតិម៉ុងហ្គោលី។ (អ្នកបកប្រែ)
[2]គឺជនជាតិចម្បងនៃប្រទេសចិន។ (អ្នកបកប្រែ)